

Väylävirasto
Trafikledsverket

Väyläviraston ohjeita
4/2026

VALTION RATAVERKON RAAKAPUUN KUORMAUSPAIKKOJEN KÄYTTÖ- JA TURVALLISUUSOHJEET

Väylävirasto Trafikledsverket

Ohje

16.1.2026

VÄYLÄ/3654/01.04.01/2022

Vastaanottaja

-

Korvaa

Valtion raakapuun kuormauspaikkojen käyttö- ja turvallisuusohjeet VO 15/2022

Säädösperusta

Työturvallisuuslaki, pelastuslaki, rautatielaki

Voimassa

1.3.2026

Väylämuoto

Rautatiet

Kohdistuvuus

Raakapuun kuormauspaikkoja käyttävät puutavara-autoilijat, ajoneuvojen kuljettajat, puunkuormaajat, metsäyhtiöt, alueen kunnossapitäjät, lastauspalvelun työntekijät ja muut alueella toimintaa harjoittavat

Asiasanat

Puunkuormaus, rautatiet, työturvallisuus, liikenneturvallisuus, raakapuun kuormausalue

Käyttäjryhmät

Tilaaajat, rakennuttajat, suunnittelijat, urakoitsijat, kunnossapitäjät, tarkastajat, valvojat, valmistajat, liikennöitsijät, liikenteestä vastaavat ja väylien alueella toimivat

VALTION RATAVERKON RAAKAPUUN KUORMAUSPAIKKOJEN KÄYTTÖ- JA TURVALLISUUSOHJEET

Osastonjohtaja, tekniikka ja ympäristö Minna Torkkeli

Rautatiejohtaja Jukka Ronni

Asiantuntija, raakapuun kuormauspaikat Kimmo Tiainen

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Allekirjoitetun asiakirjan saa tarvittaessa osoitteesta kirjaamo@vayla.fi.

LISÄTIETOJA

Kimmo Tiainen

Väylävirasto

PL 33, 00521 Helsinki

Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki

Puhelin 0295 34 3000

Faksi 0295 34 3700

vayla.fietunimi.sukunimi@vayla.fikirjaamo@vayla.fi

Ohje on osa Väyläviraston turvallisuusjohtamisjärjestelmää tienpidon ja/tai rautatietojärjestelmien osalta.

Voit antaa palautetta ohjeesta ohjeen yhteyshenkilölle (etunimi.sukunimi@vayla.fi) tai Väyläviraston teknisten ja turvallisuusohjeiden palautteenantokanavaan (teknisetjaturvallisuusohjeet@vayla.fi).

Dokumentin sisältö ei ole kaikilta osin saavutettava.

Kannen kuva: Kimmo Tiainen

Esipuhe

Ohjeen päivitystyön perustana on ollut Väyläviraston hallinnoimien valtion rataverkolla sijaitsevien raakapuun kuormauspaikkojen turvallisuuden lisääminen. Samalla ohjetta on ajantasaistettu. Ohjeen ovat laatineet Väyläviraston virkamiestyöryhmän ylitarkastajat Kimmo Tiainen, Risto Lappalainen ja Tomi Kangas. Ohjeen tarkoituksena on toimia valtion rataverkon raakapuun kuormauspaikkoja käyttävien puutavara-autoilijoiden, puutavara-autonkuljettajien, puunkuormaajien ja metsäyhtiöiden työntekijöiden ohjeistuksena valtakunnallisesti.

Helsingissä tammikuussa 2026

Väylävirasto
Radanpidon keskitetyt tehtävät - yksikkö

Versiohistoria

Pvm.	Versio	Muutokset
1.1.2023	VO 15/2022	Ensimmäinen versio
1.3.2026	VO 4/2026	Ohjetta ajantasaistettu vastaamaan nykyisiä käytäntöjä ja vaatimuksia.

Sisällys

1	JOHDANTO	7
2	TURVALLISUUS JA RISKIENHALLINTA.....	7
2.1	TYÖTURVALLISUUS	8
2.2	ALUETURVALLISUUS.....	9
2.3	VIERAILIJAT	9
3	TOIMINTA KUORMAUSPAIKAN ALUEELLA.....	10
3.1	AJAMINEN, KUORMAUS JA PYSÄKÖINTI RAAKAPUUN KUORMAUSALUEELLA	10
3.2	PUUTAVARA-AUTON KUORMAN PURKAMINEN	11
3.3	RAUTATIEVAUNUJEN KUORMAUS.....	12
3.4	HUOLTOTOIMENPITEIDEN SUORITTAMINEN	14
3.5	KEMIKAALIEN SÄILYTTÄMINEN	14
4	TOIMINTAOHJEET RAAKAPUUN KUORMAUSALUEILLE	15
4.1	TOIMINTA ONNETTOMUUSTILANTEISSA.....	15
4.2	YHTEYDENPITO	15
4.3	TULITYÖT RAAKAPUUN KUORMAUSPAIKAN ALUEELLA.....	15
4.4	PUHTAANAPITO	16
4.5	POIKKEAMIEN ILMOITTAMINEN.....	16
4.6	TARKASTUKSET	16
5	YKSINKERTAISTETUT OHJEET AJONEUVOJEN KULJETTAJILLE SEKÄ KUORMAUSPAIKAN PUUTAVARAN KUORMAAJILLE	17
	LÄHDELUETTELO	18

1 Johdanto

Tätä ohjetta sovelletaan valtion rataverkolla sijaitsevilla raakapuun kuormauspaikoilla. Ohjeessa mainitut menettelyt koskevat kaikkia niitä tahoja, jotka työskentelevät Väyläviraston hallinnoimilla raakapuun kuormauspaikkojen alueilla.

Ajantasainen tieto valtion rataverkon raakapuun kuormauspaikoista löytyy *Suomen Väylät -karttapalvelusta*.

Rataverkon raakapuun kuormauspaikat ovat keskeinen osa toimivia ja kustannustehokkaita raakapuun kuljetusketjuja metsistä tuotantolaitoksille. Valtakunnallista raakapuun rautatiekuljetusten verkostoa kehitetään yhdessä Väyläviraston, metsäsektorin eri toimijoiden ja rautatieyritysten kesken. Osana tätä työtä Väyläviraston pyrkimyksenä on kehittää rataverkolla sijaitsevien raakapuun kuormauspaikkojen turvallista käyttöä sekä parantaa niiden saavutettavuutta maanteiltä saapuville ajoneuvoille.

2 Turvallisuus ja riskienhallinta

Väylävirasto on työturvallisuuslain 54 §:n mukaisesti ja vaarojen tunnistamiseen perustuen velvollinen ohjeistamaan alueen käyttäjiä toimimaan turvallisesti. Alueella työskentelevien henkilöiden työnantajat vastaavat omalta osaltaan työntekijöidensä turvallisuudesta sekä työturvallisuussäädösten velvoitteiden noudattamisesta.

Huomaa: Kaikkien alueella itsenäisesti työskentelevien henkilöiden on suoritettava Väyläviraston verkkokoulutus Raakapuun kuormauspaikkojen turvallisuus.

2.1 Työturvallisuus

Väyläviraston hallinnoimilla raakapuun kuormauspaikoilla tulee käyttää seuraavia henkilönsuojaimia ulkona liikuttaessa:

- kypärä, leukaremmillinen
- silmänsuojaimet
- turvajalkineet
- varoitusvaate (SFS-EN ISO 20471 luokan 2 tai 3 mukainen, CE-merkitty).

Raakapuun kuormauspaikoilla työnantajat ovat vastuussa siitä, että henkilöstö käyttää vaadittuja henkilönsuojaimia.

Raakapuun kuormauspaikkojen kyltit on esitetty kuvassa 1 (sähköistetty rata) ja kuvassa 2 (sähköistämätön rata).

KUORMAUSALUE
ASIATON LIIKKUMINEN KIELLETTY

Huomioi seuraavat asiat:

- Turvaetäisyys 3 m sähköradan rakenteista
- Turvaetäisyys 20 m työkoneisiin
- Tulenteke ja tupakointi kielletty
- Varo risteävää rautatieliikennettä
- Pidä alue siistinä ja vie jätteesi pois

Käytä henkilönsuojaimia:

- Kypärä, leukaremmillinen
- Silmänsuojaimet
- Turvajalkineet
- Varoitusvaate (SFS-EN ISO 20471 luokan 2 tai 3 mukainen, CE-merkitty)

YLEINEN HÄTÄNUMERO: 112

Osoitekenttä, Kunta, (vaihtuva)

25 000 VOLTITIA
Hengenvaarallinen jännite sähköradan johtimissa

Väylävirasto
Trafikledsverket

Kunnossapitoilmoitukset: vayla.fi/kunnossapito/rataverkon-kunnossapito/tyonjako

Kuva 1. Raakapuun kuormauspaikan kyltti (sähköistetty rata)

Sähköistetyn radan läheisyydessä työskentelevien henkilöiden tulee aina huomioida sähköradan turvallisuudesta annetut ohjeet. Ohjeet löytyvät Väyläviraston ohjeluetelosta otsikolla *Sähkörataohjeet*.

KUORMAUSALUE

ASIATON LIIKKUMINEN KIELLETTY

Huomioi seuraavat asiat:

- Turvaetäisyys 20 m työkoneisiin
- Tulenteko ja tupakointi kielletty
- Varo risteävää rautatieliikennettä
- Pidä alue siistinä ja vie jätteesi pois

Käytä henkilösuojaimia:

- Kypärä, leukaremmillinen
- Silmänsuojaimet
- Turvajalkineet
- Varoitusvaate (SFS-EN ISO 20471 luokan 2 tai 3 mukainen, CE-merkitty)

Osoitekenttä,
Kunta, (vaihtuva)

YLEINEN HÄTÄNUMERO: 112

Väylävirasto
Trafikledsverket

Kunnossapitoilmoitukset: vayla.fi/kunnossapito/rataverkon-kunnossapito/tyonjako

Kuva 2. Raakapuun kuormauspaikan kyltti (sähköistämätön rata)

2.2 Alueturvallisuus

Raakapuun kuormauspaikoilla olevat puomit ja portit on suljettava alueelta poistumisen jälkeen.

Osalla raakapuun kuormauspaikoista on Väyläviraston palveluntuottajien teknistä kameravalvontaa. Lisätietoa täältä: <https://vayla.fi/tietoa-meista/yhteystiedot/tietosuoja>.

2.3 Vierailijat

Vierailijoiden tuominen raakapuun kuormauspaikoille on sallittua vain alueella tehtävän työn yhteydessä. Vierailijalla on oltava isäntä, joka vastaa vierailijan turvallisuudesta. Vierailija saa liikkua raakapuun kuormauspaikan alueella vain saatettuna.

Vierailijoilla pitää olla tämän ohjeen kohdan 2.1 mukaiset henkilösuojaimet. Isäntä vastaa siitä, että vierailijalla on käytettävissään henkilösuojaimet ja että niitä käytetään ohjeiden mukaisesti.

sovittava työnkulusta alueella mahdollisesti jo olevien purku- tai kuormaustyötä tekevien ajoneuvojen kuljettajien kanssa niin, ettei ahtailla alueilla synny ruuhkaa.

Niillä raakapuun kuormauspaikoilla, missä ei ole kestopäällystettä, voidaan liukkaalla kelillä laittaa autojen renkasiin lumiketjut.

Sallittu nopeus ajoneuvoille on kuormausalueilla 15 km/h (Väyläviraston määrittelemä nopeusrajoitus).

Kuva 4. Puutavaran lastaus vaunuun

3.2 Puutavara-auton kuorman purkaminen

Mikäli raakapuun kuormauspaikka sijaitsee sähköistetyllä ratapihalla, tulee kuormankäsittelijän säilyttää 3 metrin turvaetäisyys sähköradan osiin.

Kun puutavara-autoa pysäköidään raiteen viereen, kuljettajan tulee huomioida kiskoilla liikkuvan kaluston leveys. Lähimmästä kiskosta mitattuna turvaetäisyys sivulle on 2,5 m ATU.

Ennen kuormien purkamista tulee varmistaa seuraavat asiat:

- Kaikkien kuormaliinojen siteet on avattu.
- Ajoneuvon ovet ja mahdolliset muut luukut on suljettu.

Purkamisessa tulee ottaa huomioon seuraavat asiat:

- Taakka ei saa liikkua ajoneuvon hytin päältä tai alueella työskentelevien henkilöiden yli.
- Pino pyritään tekemään aina tasaiselle alustalle, ja sille tulee asettaa aluspuut.
- Kaikki puupinot tulee kasata merkityille paikoille. Puupinoja ei saa kuormata henkilöliikennelaiturille tai sen läheisyyteen niin, että puupinojen on mahdollisuus kaatua henkilöliikennelaiturille.
- Puupinojen ja kuormausraiteiden väliin tulisi jäädä vähintään 6 m tyhjää tilaa.
- Kun kuormaa puretaan materiaalikoneella, on puutavara-auton kuljettajan ja mahdollisen apukuljettajan pysyttävä ulkona ajoneuvosta tai pysyttävä ajoneuvon ohjaamossa (riippuen yrityksen omasta ohjeistuksesta). Turvaetäisyys on koneesta riippuen n. 20–30 m. Puutavara-auton ja materiaalikoneen kuljettajien on käytettävä vaadittuja turvavarusteita aina poistuessaan ohjaamosta.
- Pituudeltaan 3 m puutavaraa saa pinota maksimissaan 5 metrin korkeuteen. Pituudeltaan 5 m puutavaraa saa pinota maksimissaan 7–8 m korkeuteen. Kuormaajan tulee varmistaa, etteivät pinot pääse kallistumaan ajotielle tai raiteelle.

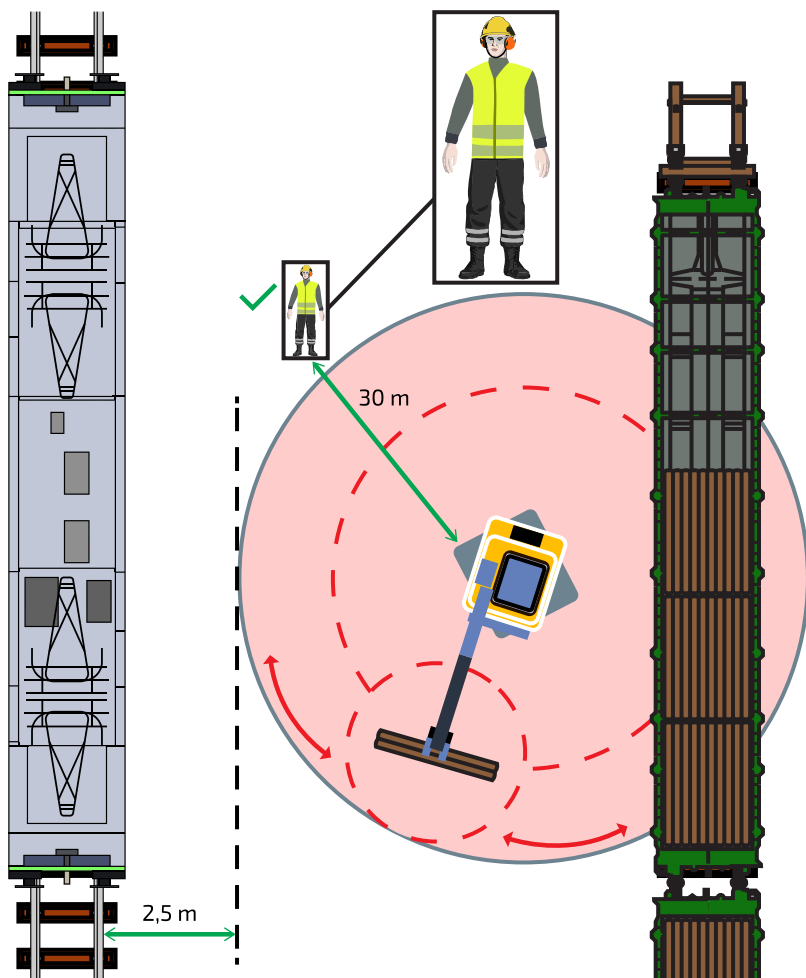
3.3 Rautatievaunujen kuormaus

Kuva 5. Puutavaravaunuja kuormausalueella.

Materiaalikoneen kuljettajan tulee varoittaa samalla alueella työskenteleviä muiden työkonoiden ja puutavara-autojen kuljettajia ja työntekijöitä liikkumisestaan työkonoiden omalla varoitusvilkkulla ja tarvittaessa äänimerkein.

Materiaalikoneen kuljettajan on varmistettava, että kone, sen osa tai taakka eivät missään työn vaiheessa tai olosuhteissa ulotu hetkeksikään liikennöidyn raiteen suojaulottuman sisäpuolelle. Suojaulottuma on kiskosta mitattuna 2,5 m sivulle.

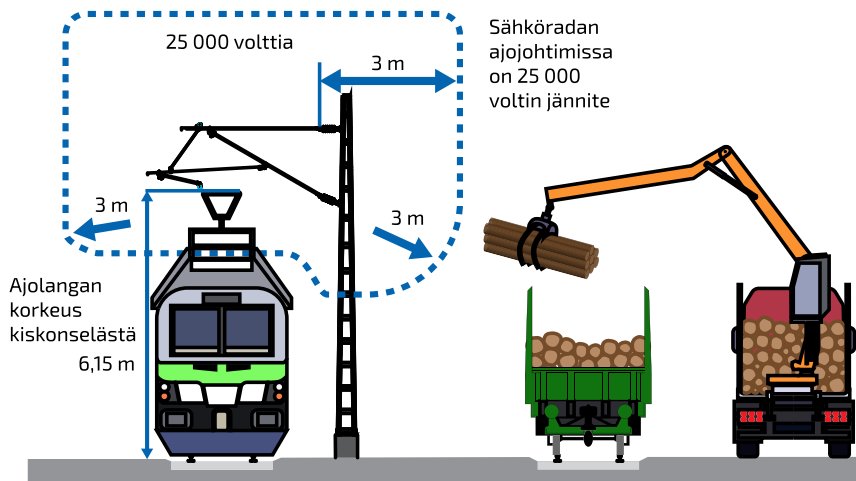

Kuva 6. Raiteen suojaulottuma ja materiaalikoneen turvallinen työskentelyalue liikennöidyllä raiteella

Ennen kuormaustyön aloittamista kuormaajan tulee varmistaa seuraavat asiat:

- Kuorman alla tai kurottajan läheisyydessä ei oleskele muita ihmisiä.
- Työtä ei tehdä muiden koneiden ja ajoneuvojen läheisyydessä, aiheuttaen niille välitöntä vaaraa.
- Raakapuuvaunun kuormausta ei saa aloittaa ennen kuin veturi on irrotettu ja rautatieliikenteen harjoittajan henkilökunta on poistunut turvallisen matkan (n. 20–30 m) päähän vaunuista.

Rautatieliikenteen harjoittaja antaa ohjeet raakapuuvaunun kuormaukseen. Vaunujen siirtäminen ilman rautatieliikenteen harjoittajan hyväksyntää on kielletty. Mikäli kuormauksen yhteydessä havaitaan vaurioitunut vaunu, tai vaunu vaurioituu kuormaa tehtäessä, on siitä ilmoitettava rautatieliikenteen harjoittajalle.

Kuva 7. Havainnekuva turvallisesta työskentelystä kuormaustilanteessa

3.4 Huoltotoimenpiteiden suorittaminen

Raakapuun kuormauspaikoilla voidaan suorittaa pienimuotoisia, materiaalikoneen päivittäiseen operatiiviseen toimintaan liittyviä huoltotoimenpiteitä.

3.5 Kemikaalien säilyttäminen

Väyläviraston hallinnoimilla alueilla noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä vaarallisten kemikaalien säilytyksestä.

Väylävirasto edellyttää, että niillä kuormauspaikoilla, missä huoltotoimenpiteitä joudutaan suorittamaan, on kemikaalien luontoon päätyminen estämiseksi oltava käytössä lainsäädännön mukaiset ennaltaehkäisevät riskienhallinnan menetelmät. Huoltotoiminnan suorittajan on myös huolehdittava kemikaalijätteen asianmukaisesta ja turvallisesta käsittelystä, huomioiden mahdolliset paikkakunta-kohtaiset ohjeet.

4 Toimintaohjeet raakapuun kuormausalueille

4.1 Toiminta onnettomuustilanteissa

Tulipalo-, onnettomuus- ja öljyvahinkoilmoitukset tehdään hätänumeroon 112.

Rautatiealueella tapahtuvissa onnettomuuksissa toimitaan Väyläviraston *Ohjeen varautumisesta rautatieonnettomuuksiin (OVRO)* mukaisesti.

Ensitoimenpiteet tulipalon, tms. vaaran uhatessa:

- PELASTA
- SAMMUTA
- HÄLYTÄ
- RAJOITA
- OPASTA

4.2 Yhteydenpito

Raakapuun kuormauspaikan alueella työskentelevien on varmistettava keskinäinen yhteydenpito, kun alueella työskennellään samanaikaisesti. Yhteyttä voi pitää viestintävälineellä (esim. matka- tai radiopuhelin, käsimerkeillä tai keskustellen kasvokkain). Yhteydenpidon tarkoituksena on sovittaa eri osapuolten työt siten, että toiminnasta ei aiheudu haittaa tai vaaraa itselle tai muille.

4.3 Tulityöt raakapuun kuormauspaikan alueella

Tulitöissä raakapuun kuormauspaikan alueella tulee noudattaa *Radanpidon turvallisuusohjeiden (TURO)* ohjeistusta.

Raakapuun kuormauspaikan alueella tulityötä suorittavalla tulee olla voimassa oleva tulityökoulutus. Urakoitsijalla, jolla on tarve tehdä alueella tulitöitä, tulee olla ajan tasalla oleva tulityösuunnitelma.

Muualla kuin VAK-ratapihoilla rautatieliikenteen harjoittaja voi talviaikaan käyttää pienitehoisia polttimia jäätyneiden lukkojen sulattamiseksi.

Tupakointi ja avotulen teko on raakapuun kuormauspaikoilla ehdottomasti kielletty.

4.4 Puhtaanapito

Raakapuun kuormausalueen päällysrakenne tulee pitää puhtaana irtokuoresta, tuohesta tms. roskasta. Puhtaanapidosta vastaa alueen kunnossapitotöihin nimetty urakoitsija.

Raakapuun kuormausalueella työskentelevä on velvollinen huolehtimaan alueen siisteydestä.

4.5 Poikkeamien ilmoittaminen

Kaikki turvallisuuteen liittyvät poikkeamat ja havainnot on ilmoitettava Väyläviraston sähköpostiin raaka-puu.rautatiterminaalit@vayla.fi.

Ilmoitukset tulee tehdä viipymättä, kuitenkin viimeistään 48 tunnin kuluttua tapahtumasta.

4.6 Tarkastukset

Väyläviraston raakapuun kuormausalueen toiminnan tarkastamisesta vastaa Väylävirasto.

5 Yksinkertaistetut ohjeet ajoneuvojen kuljettajille sekä kuormauspaikan puutavaran kuormaaajille

- Noudata alueella nopeusrajoitusta! Max 15 km/h.
- Raakapuuvaunun kuormasta ei saa aloittaa ennen kuin veturi on irrotettu ja rautatieliikenteen harjoittajan henkilökunta on poistunut turvallisen matkan (n. 20–30 m) päähän vaunuista.
- Alueella liikuttaessa ajoneuvoissa on käytettävä varoitusvilkkua.
- Kuormaa puut niille osoitetuille paikoille.
- Kuormaa pinot niin, etteivät ne pääse kaatumaan kuormaustielle tai rautatielle.
- Huomioi ulkona liikkuessasi n. 20–30 m turvaetäisyys kuormauskoneisiin.
- Käytä ohjeessa mainittuja henkilönsuojaimia, kun työskentelet kuormauspaikalla ulkona.
- Vältä raiteiden ylittämistä ajoneuvolla. Ylittäminen on sallittu ainoastaan ylikäytävien kohdalta erityistä varovaisuutta noudattaen.
- Vältä tekemästä ruuhkaa kuormauspaikalle. Sovi työraostasi alueella mahdollisesti jo olevien kuljettajien kanssa.
- Huomioi sähköradan läheisyydessä työkoneita käytettäessä 3 m suojaetäisyys sähköradan osista.
- Huomioi pysäköinnissä, että lähimpään kiskoon tulee olla 2,5 m etäisyys.
- Huomioi, ettei työkone, sen osa tai taakka missään työn vaiheessa ulotu hetkeksikään 2,5 m lähemmäksi liikennöidyn raiteen lähintä kiskoa.
- Huomioi huoltotoiminnassa tulitöistä annetut ohjeet.
- Huolehdi, että huoltotoiminnan jätteet viedään pois alueelta ja lajitellaan oikeaoppisesti.
- Puhdista auto puujätteestä (kaarnasta ja parkista) sille osoitetulla paikalla.

Verkkokurssi

Tähän ohjeeseen liittyen Väyläviraston verkkokurssialustalla on saatavilla *Raakapuun kuormausalueiden turvallisuuskurssi*.

Verkkokurssialusta löytyy osoitteesta: koulutukset.vayla.fi.

Lähdeluettelo

- *Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 20 Ympäristö ja rautatiealueet. Väyläviraston ohjeita 27/2021.*
- *Radanpidon ympäristöohje – Kunnossapidon tiivistelmä. Väyläviraston ohjeita 28/2021.*
- *Sähkörataohjeet. Liikenneviraston ohjeita 7/2016.*
- *Junaliikenteen ja vaihtotyön turvallisuussäännöt (Jt). Väyläviraston ohjeita 2/2025.*
- *Radanpidon turvallisuusohjeet (TURO). Väyläviraston ohjeita 111/2023.*
- *Ohje varautumisesta rautatieonnettomuuksiin (OVRO). Väyläviraston ohjeita 4/2021.*

Väylävirasto
Trafikledsverket

